

dvorské komise ve věcech justičních zákonů ze dne 23. listopadu 1844 (otištěného ve slavnostním spise vydaném k výročí obecného zákona občanského v roce 1911, díl II., str. 733) jasně vysvětluje, že tento dvorní dekret byl míněn, usnesen, na to vydán a vyhlášen právě se zřetelem na případy, ve kterých za přímé dědice byly povolány osoby, v době úmrtí zůstavitele dosud nezplozené, v úvaze, že proti platnosti takového pořízení není právních pochybností pro to, že pořízení takové rovná se v podstatě ustanovení fideikomisární substituce, podle které mají tyto osoby, narodí-li se po smrti zůstavitele, vstoupiti v dědictví, kdežto až do doby, než tato podmínka nastane, náležití má držba a užitky ze zděděného jmění oněm osobám, které v nedostatku jiného testamentárního pořízení jsou k tomu oprávněny podle zákonné dědické posloupnosti.

Čís. 8306.

Společnost s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

**Zánik hlavního cizozemského závodu společnosti s r. o. nemá v zá-
pětí úplný zánik tuzemského závodu. Jeho zrušení podle § 113 zák. jest
jen jeho likvidací.**

(Rozh. ze dne 15. září 1928, R I 533/28.)

Žalobě proti těžařské společnosti s r. o. v likvidaci v Kounově v Čechách procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkáje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Proti žalobnímu nároku namítá žalovaná strana především, že žalované společnosti s ručením obmezeným již není, protože po provedené likvidaci bylo usnesením valné hromady přivoděno její zrušení a její firma byla v obchodním rejstříku obchodního soudu ve Vídni, jakožto u soudu hlavního závodu vymazána. Prvý soud této námitce nepřikládá význam, vycházející z právního názoru, že tím, že firma »Mittelböhmische Steinkohlenwerke G. m. b. H. mit dem Sitze der Hauptniederlassung in Wien, der Zweigniederlassung in Kaunowa« byla zapsána, je na straně žalované pasivní legitimace k žalobě. Soud odvolací s tímto právním názorem nesouhlasí. Vedlejší závod jest příslušenstvím hlavního závodu, sdílí osudy hlavního závodu, není právním podmětem, tím méně způsobitý ku sporu jako závod hlavní. Nelze jej tudíž žalovati a nemůže býti žalován. Žalobou, o níž tu jde, jest tedy žalován majitel vedlejšího závodu pod firmou tohoto vedlejšího závodu. To je bez dalšího přípustné, jde-li o spory z provozování vedlejšího závodu. Žalovaná je tudíž společnost pod firmou svého vedlejšího závodu. Přípustná jest žaloba proti ní pod uvedenou firmou samozřejmě jen pod tou podmínkou, že dosud trvá. Byla-li, jak tvrdí žalovaná, po ukončení likvidace firma v rejstříku hlavního závodu ohlášena k výmazu, nemůže společnost s ručením obmezeným jako taková býti žalována ani pod firmou hlavního ani vedlejšího závodu. § 93 zá-

kona o společnostech s ručením obmezeným výslovně předpisuje, že o výmaz likvidované firmy má býti u obchodního soudu zažádáno, jakmile byla likvidace skončena, prokáže se usnesením společníků likvidátorům dané propuštění, a že obchodní soud má uveřejniti výmaz v listech v § 22 zákona označených. Podle § 60 (4) téhož zákona jest výmaz firmy účinným proti každé třetí osobě zápisem do obchodního rejstříku hlavního závodu, pokud tu nejsou okolnosti, vylučující předpoklad vědomosti o tom nebo povinnost o tom věděti. Ostatně jest podle lustra v obchodním rejstříku vedlejšího závodu zapsáno, že »hlavní závod ve Vídni« byl již v roce 1926 »vymazán«. Těchto ustanovení jest podle názoru odvolacího soudu použiti, i když žalovanou společnost s ručením obmezeným jest hledíc k jejímu sídlu ve Vídni považovati za společnost cizozemskou a její odštěpný závod v Kounově za závod cizozemské společnosti v tuzemsku (§ 107 zák. o spol. s r. o.).

N e j v y š š í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k námitce nedostatku pasivního oprávnění k žalobě, o odvolání žalované znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rekursu nelze upříti oprávněnosti. Soud první stolice v důvodech svého rozsudku s poukazem na obchodní rejstřík krajského jako obchodního soudu v Mostě výslovně uvádí, že tímto rejstříkem je prokázáno, že odštěpný závod žalované strany v Kounově je zapsán u obchodního soudu v Mostě, že 4. září 1926 byla zapsána do obchodního rejstříku likvidace, že likvidační firmu znamená samostatně Emil R. a že v době podání žaloby, 4. března 1927, žalovaná strana byla a je podnes protokolována jako v likvidaci se nacházející. Jelikož není žalován cizozemský hlavní závod ve Vídni, nýbrž likvidační firma tuzemského závodu k rukám tuzemského likvidatora Emila R-a, neměl odvolací soud, jak neprávem učinil, rozsudek soudu první stolice zrušiti z jediného důvodu, že se prý procesní soud nezabýval otázkou, zda žalovaná společnost v době podání žaloby ještě trvala. Zrušení napadeného usnesení odvolacího soudu je odůvodněno již proto, že otázka, jejíž řešení odvolací soud postrádá, ve skutečnosti soudem první stolice byla vyřízena. Nehledíc k tomu odvolací soud věc neposoudil správně po právní stránce. Jak zřejmo z ustanovení §§ 107 a násl. zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. o společnostech s r. o., cizozemské společnosti s r. o. nemohou v tuzemsku míti odštěpné závody ve smyslu §§ 59 a 60 tohoto zákona, nýbrž jen závody po rozumu § 107 citovaného zákona, k jejichž zrušení může dojiti jen za podmínek § 113 cit. zák. Tyto závody mají větší samostatnost než odštěpný závod, kterého výrazu zákon v §§ 107 a násl. úmyslně nepoužívá, nýbrž mluví tu zásadně jen o tuzemských závodech cizozemských společností a označuje v §§ 111 (3) a 113 (1) cit. zák., bylo-li zřízeno více tuzemských závodů, první závod za tuzemský hlavní závod. S tohoto hlediska dlužno uvažovati o tom, jaký vliv na jsoucnost tu-

zemského závodu cizozemské společnosti s r. o. má okolnost, že hlavní závod cizozemský zanikl. Touto otázkou zabývá se § 113 zákona o společnostech s r. o., ustanovuje, že politický zemský úřad, v jehož obvodu tuzemský hlavní závod má své sídlo, může zrušení tuzemských závodů mezi jiným naříditi, když společnost s r. o. přestala po právu dále trvati ve svém domovském státu. Toto zrušení nerovná se úplnému zániku tuzemského závodu, nýbrž má, jak zřejmo z ustanovení posledního odstavce § 113 cit. zák., že obchody tuzemských závodů mají býti skončeny obdobně podle předpisů o likvidaci společnosti s r. o., jen v zápětí tuto likvidaci. Firma tedy dále existuje, ovšem jen jako likvidační. Jeli-kož podle výpisu z obchodního rejstříku krajského jako obchodního soudu v Mostě žalovaný tuzemský závod dosud vymazán není a byl proň 4. září 1926 ustanoven likvidátorem Emil R., s právem likvidační firmu samostatně znamenati, není námitka nedostatku pasivního oprávnění odůvodněna a nelze souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že žaloba není přípustna proto, že hlavní závod ve Vídni byl již v roce 1926 vymazán.

Čís. 8307.

Nebylo-li žalovanému bez vlastní viny možno, by si opatřil včas řádné potvrzení vysvědčení chudoby, bylo na něm, by žádal o prodloužení lhůty k žalobní odpovědi, nelze však v tom, že byl pro zmeškání žalobní odpovědi vydán rozsudek pro zmeškání, spatřovati zmatečnost ani podle § 477 čís. 4 ani podle § 477 čís. 5 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 15. září 1928, R I 572/28.)

Procesní soud první stolice vydal proti žalované rozsudek pro zmeškání žalobní odpovědi, jímž uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl odvolání. Důvody: Proti žalované vydán byl rozsudek pro zmeškání, poněvadž nepodala ve lhůtě žalobní odpověď (§ 398 c. ř. s.). Z rozsudku toho odvolává se žalovaná v celém rozsahu pro zmatečnost ve smyslu § 477 čís. 4 a 5 c. ř. s. Výtku tuto odůvodňuje takto: Při prvním roku, 6. prosince 1927, k němuž se dostavila, jsouc nemajetnou, bez právního zástupce, bylo jí řečeno, že si musí do tří neděl zaopatřiti vysvědčení chudoby a zaslati je krajskému soudu, načež jí bude ustanoven zástupce chudých, který za ni podá žalobní odpověď. Štarala se proto o vysvědčení chudoby, poněvadž jí však městský úřad v D. bezdůvodně odepřel potvrzení vysvědčení, zaslala je dne 16. prosince 1927 se žádostí o povolení práva chudých procesnímu soudu. Tam bylo vysvědčení, ježto žalovaná omylem zapomněla udati číslo jednací, vzato ke spisu Nc IV 167/27 a usnesením ze dne 17. prosince 1927 Nc IV 167/27 byla žádost vrácena žalované k doplnění vysvědčení potvrzením městského úřadu do tří neděl. Toto usnesení bylo žalované doručeno 28. prosince 1927 a musila prý žalovaná býti toho mínění, že jí